

Årsmelding og regnskap for Engerdal fjellstyre 2016

Fjellstyrets sammensetning og fjellstyrets virke

Engerdal fjellstyre har i 2016 bestått av følgende styremedlemmer:

	<u>Faste medlemmer:</u>	<u>Personlige varamedlemmer:</u>
Styreleder	Halvor Hansson	Halvard Nilsen
Nestleder	Reidar Åsgård	Kjell Erik Joten
Styremedlem	Lena Øien	Liv Karin Knutsen
Styremedlem	Monica Bye Spånberg	Per Inge Trøan Sømåen
Styremedlem	Ristin Mortensson	Lars Ivar Danielsen

Fjellstyrets møtevirksomhet:

Det er i 2016 avviklet 10 fjellstyremøter, og behandlet 92 bokførte saker. I tillegg kommer drøftingssaker, orienteringer, befaringer og annen møtevirksomhet innen de ulike områder fjellstyret har ansvaret for. Fjellstyret har også etter behov arbeidsmøter.

Oversikt over antall behandlede saker innen forskjellige saksområder:

Organisasjon og administrasjon	10*
Økonomi (inkl. tilskuddssaker)	31
Stillinger og personell	2
Arealdisponering	27
Natur/friluftsliv/verneområder	11
Skogbruk	2
Jakt og fiske	9
Annen næringsvirksomhet	0

*10 av sakene innen kategorien Organisasjon og administrasjon er godkjenning av møteinnkallinger og møteprotokoller.

Eksempler på viktige saker som er behandlet

- Budsjett, årsmelding og regnskap for fjellstyret.
- Kvoter og forvaltning av storvilt, småvilt og fisk.
- Uttalelser til planer, forskrifter og lovutkast
- Søknader angående diverse grunndisponeringer og tiltak i allmenningen, herunder tilleggsjordsaker.
- Økonomisk støtte til næringstiltak og allmenntilrettelegging m.m. på allmenningen.

Fjellstyret inngikk i 2015 en avtale med Statskog SF om overtakelse av 13 skogshusvær og 1 garasje. Dette dreier seg om koier som ble benyttet i skogbruket tidligere, men som nå nyttes til ulike fritidsformål. Fjellstyret er fortsatt i prosess med overtakelsen pga. klagebehandling. Når endelig overtakelse skjer er derfor litt usikkert. Fjellstyrets hensikt med kjøpet er å sikre at disse husværene skal være tilgjengelige for allmenningen. Videre har Fjellstyret også i 2016 jobbet opp mot Statskog SF i forhold til skogsdrifter på statsallmenningen.

Som følge av revisjon av Fjellevens §12 i 2015 er det fjellstyrene som har myndighet til å begrense eller forby motorferdsel i statsallmenninger (grunneiers samtykke etter §10 i Motorferdselsloven). Fjellstyret har vedtatt retningslinjer for håndtering av denne type saker (sak 02.16 med senere justering i sak 06.17). Dette innebærer at fjellstyret kommer i befating med flere saker knyttet til motorferdsel i utmark.

Fjellstyret var representert på Landsmøtet i NFS i Stjørdal 9.-10. juni. Fjellstyrets representanter deltok på fagsamling for nye fjellstyret på Røros 4. – 5. februar. I tillegg var fjellstyret representert på fagdager i Fjellstyresammenslutningen for Hedmark/Sør-Trøndelag 29. februar.

Fjellstyret har også i virksomhetsåret 2016 engasjert seg i saker vedrørende skogsdrifter på statsallmenningen i Engerdal, og har deltatt på flere møter og befaringer i forbindelse med dette.

Fjellstyret hadde i slutten av november besøk av leder og sekretariat for Statsallmenningsutvalet. Dette utvalget ser på revidering av Fjellogen og Statsallmenningsloven, og skal avgi en NOU i saken i 2018. Fjellstyret fikk presentert sin virksomhet og tilkjennegitt sitt syn i relevante saker for lovrevideringsarbeidet.

Fjellstyrets bidrag til næringsformål og allmennyttige formål m.m. 2016:

Fjellstyret har de senere år vedtatt et eget bidragsbudsjett i tillegg til driftsbudsjett. Gjennom bidragsbudsjettet bevilger fjellstyret tilskudd til ulike næringsformål og allmennyttige formål på statsallmenningen. Bidragsbudsjettet er hjemlet i fjellovens § 11, siste avsnitt: *"Fjellstyret avgjer ved vektak korleis overskot i fjellkassa skal nyttast. Er overskotet større enn det som trengst til tiltak innan allmenningen, kan det av det overskytande løyvast midler til føremål som tek sikte på å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk. Med samtykke frå departementet kan det òg løyvast midlar til allmennyttige føremål i desse bygdene."* I sak 65.15, hvor bidragsbudsjett for 2016 ble behandlet, vedtok fjellstyret å avsette kr 646 000,- til bidrag. Sammen med ledige midler fra tidligere år var disponibelt beløp kr 690 000,- hvorav kr 162 000 ble øremerket til næring reiseliv, kr 169 000,- til storfehold, kr 66 000,- til småfehold, kr 47 000,- til reindrift, kr 72 000,- til næringsfiske og kr 174 000,- til allmennyttige formål m.m.

Tabell 1 viser oversikt over de søknadene om tilskudd som fjellstyret har behandlet i forhold til vedtatt bidragsbudsjett for 2016 og utfallet av behandlingen. Innvilgede tilskudd spesifiseres også i egen note i regnskapet. Til sammen i 2016 ble det bevilget kr 417 130,- til næringsformål. Av disse ble det utbetalt kr 118 209,- (ikke alle prosjekt ferdigstilles samme år som søknaden innvilges og følgelig skjer heller ikke alle utbetalinger samme år som tilsagn gis). Det ble bevilget og utbetalt kr 174 000,- til allmennyttige formål mm.

Tabell 1: Oversikt over søknader fjellstyret har behandlet i forhold til vedtatt bidragsbudsjett for 2016 og utfallet av behandlingen.

Sak	Navn på søker – formål	Innvilget/ ikke innvilget	Næring	Allmennyttige formål m.m.
06.16	Johan Gjessing: Investering i driftsbygning	Innvilget	Kr 79 430,-	
07.16	Per Martin Grøndalen: Investering i driftsbygning.	Innvilget	Kr 89 570,-	
08.16	Destinasjon Femund Engerdal: markedsføring av fiske og friluftsliv	Innvilget	162 000	
09.16	Femundfisk AS: produktdesign/markedsføring	Avslag		
10.16	AS Fæmund: reetablering av anløp i Buvika/markedsføring	Innvilget		Kr 35 000,-
11.16	Galten Gård: utbygging overnattingskapasitet.	Avslag		
12.16	Sølen Alpinsenter AS: investering tråkkemaskin.	Innvilget		Kr 20 000,-
13.16	Engerdal sykkelklubb: markedsføring ifb. NM terrengsykkel	Innvilget		Kr 10 000,-
14.16	DNT Engerdal og Trysil: tilrettelegging stier	Innvilget		Kr 24 000
15.16	Setra Syforening: gapahuk	Avslag		
16.16	Båtvika Båteierforening: vinterbrøyting p-plass	Avslag		
17.16	Yttersjøen Hytteforening: Vegvedlikehold	Avslag		
18.16	Fjellheimen leirskole: vegvedlikehold	Avslag		
19.16	Drevsjø stedsgruppe: skiløyper	Innvilget		Kr 4 230,-
20.16	Engerdal utmarkslag SA: skiløyper	Innvilget		Kr 2 750,-
21.16	Sømådal løypeservice: skiløyper	Innvilget		Kr 25 330,-
22.16	Sølen Løype og fritidsservice: skiløyper	Innvilget		Kr 12 690,-
23.16	Øversjødalen skiskytterlag: barne- og undomsarbeid	Avslag		
57.16	Olav Riseth: vegvedlikehold	Avslag		
64.16	Fanny Tollebeke: etablererstipend småfehold	Avslag		
65.16	Gudmund Waldal: etablererstipend småfehold	Avslag		
81.16	Svahken Sijte: Gjenreising av D. Mortenssons vinterboplass	Innvilget	Kr 31 500,-	
88.16	Sikfiskerne i Femund: økt tilskudd pr kg	Avslag		
65.16	Tilskudd til sikfiskere på statsallmenningen	Innvilget	Kr 54 630,-	
65.16	Vegvedlikehold på statsallmenningen	Innvilget		Kr 40 000,-
Sum			Kr 417130,-	Kr 174 000,-

Fjellstyrets ansatte og den daglige drift

Ansatte pr 31.12.2016:

Daglig leder: Ole Opseth, 100 % stilling
Kontormedarbeider: Merete Trangsrud, 100 % stilling
Fjelloppevning: Bjørnar Johnsen, 100 % stilling
Jan Nordvålen, 100 % stilling
Tore Stengrundet, 50 % stilling
Settefiskanl.: Rune Høiberget, timebasis
Sommervikarar: Arne Elgaaen, Jan Fredrik Jørgensen og Anstein Olav Felde Johansen.

Regnskap/økonomi: Jon Trygve Simensen, Vekstra Engerdal SA, Grubbveien 1, 2443 DREVSJØ
Revisor: Stein Karlsen, Revisorsenteret Trysil, Storvegen 21, 2420 TRYSIL

Arbeidsmiljø og HMS:

Engerdal fjellstyre hadde i 2016 et sykefravær på 12 % (11% i 2015). Fraværperiodene er knyttet til enkeltdager eller kortere perioder, men merparten skyldes for det meste at det har vært noen lengre sjukemeldingsperioder (inkludert delvis sjukemelding) for flere av de ansatte. I en liten organisasjon vil dette gjøre et veldig tydelig utslag på fraværstatistikken. Årsakene til dette er ulike, og det er derfor vanskelig å peke på enkeltfaktorer som årsak. Det er allikevel viktig å fokusere på arbeidsmiljø og sikkerhet. De av fjellstyrets ansatte som arbeider ute, har en arbeidshverdag der en ofte må ta vurderinger i forhold til å ivareta egen sikkerhet på en god måte. Det er således viktig at fjellstyret har gode HMS-rutiner. Fjellstyret hadde ingen ulykker med skader på personell eller utstyr i 2016.

Likestilling og inkludering:

Kjønnsfordelingen blant fjellstyrets ansatte er skjev ved at kun en av fjellstyrets seks faste ansatte er kvinner. Fjellstyret vil ved fremtidige ansettelser, både midlertidige og faste stillinger, sørge for at kandidatene stiller likt uavhengig av kjønn og etnisitet.

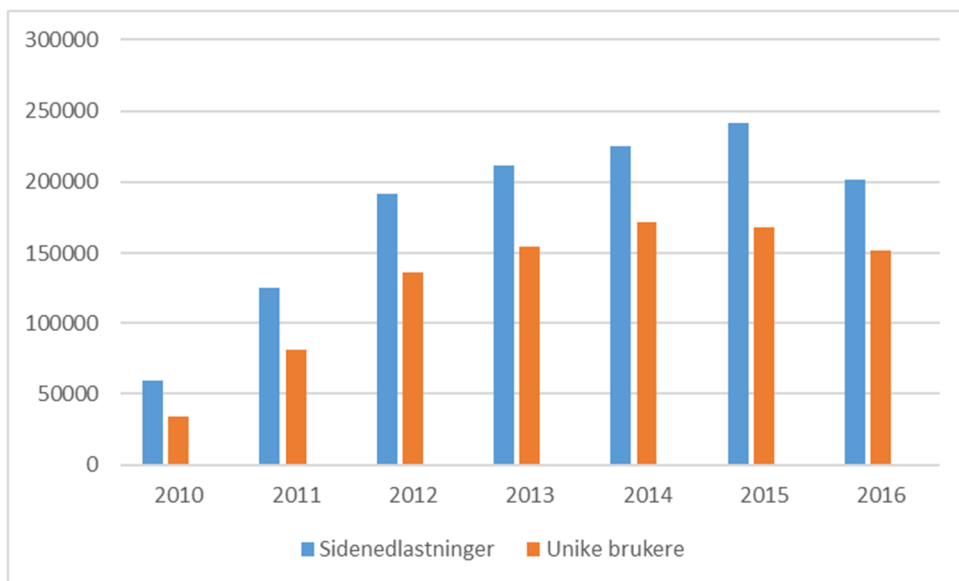
Oversikt over den administrative virksomhet:

Forberedelse av saker for behandling i fjellstyret, oppfølging av vedtatte saker og deltakelse på møter i ulike fora er viktige arbeidsområder. Administrasjonen har ansvaret for fjellstyrets daglige virksomhet herunder administrering, markedsføring og omsetning. Det kan her nevnes: fiske, elgjakt, rådyrjakt, beverjakt, småviltjakt, vandreplasser for bikuber, trening/jaktprøver for hunder, dekkoseavtaler og tilrettelegging for allsidig friluftsliv. Administrering av jakt – og fiskekort er en betydelig oppgave. Andre administrative gjøremål som kan nevnes er utforming av søknader, innhenting av nødvendige tillatelser, samt skriving av rapporter og føring av statistikk for fjellstyrets ulike virksomheter. Fakturering, samt administrering av inn- og utbetalinger er også en stor del av arbeidsoppgavene i administrasjonen. Det å pleie kontakt med eksterne oppdragsgivere angående salg av tjenester blir også prioritert.

Markedsføring:

Fjellstyrets administrasjon har også i 2016 jobbet med profilering og markedsføring gjennom fjellstyrets hjemmeside og facebookside på internett. Både i forhold til å yte service ovenfor statsallmenningens mange brukere, formidle fjellstyrets tilbud og virksomhet, markedsføre Femund Engerdal som attraktivt reisemål, samt å stimulere til jakt, fiske og aktivt friluftsliv, synes satsingen viktig. Responsen er god og sidene fungerer nå som en utmerket kommunikasjonskanal til fjellstyrets mange jegere og fiskere. Antallet besøk på siden gikk noe ned i 2016, det samme har antallet unike brukere og antallet tilbakevendende brukere av siden. Statistikken viser at for 2016 har det vært 151 429 unike brukere, noe som gir et daglig gjennomsnitt på 415. Dette er en nedgang på ca 10 % fra i fjor. Fjellstyrets hjemmeside har i overkant av 82 000 tilbakevendende brukere. I 2016 er det skrevet ca 246 nyhetssaker (295 i 2015). Årsaken til nedgangen i trafikken på hjemmesiden kan være flere. Dels er det ikke publisert like mange nyhetssaker som tidligere, og dels kan andre kanaler som Facebook ha overtatt noe av trafikken på hjemmesiden. Det er dessuten ikke vært lagt opp til søknad på jaktkort via hjemmesiden de to siste åra. Dette har tidligere år vært en betydelig årsak til at publikum besøker fjellstyrets hjemmeside.

Ellers kan det nevnes at fjellstyret også i 2016 var godt synlige i media gjennom flere reportasjer i jakt- og fiskeblader, både i Norge og utlandet, en rekke oppslag i lokalavisene og enkeltoppslag i riksdekkende media. Fjellstyret har som en del av Fishspot vært representert på Sporstfiskemässan i Stockholm. Sammen med NFS var Engerdal fjellstyret også i 2016 representert på De Nordiske Jakt- og Fiskedager på Skogmuseet i Elverum.

Figur 1: Oversikt over sidedlastninger og unike brukere på Engerdal fjellstyrets hjemmeside i 2010 (59359/33540), 2011(125054/81078), 2012 (191401/136006), 2013 (211382/154664, 2014 (224929/171916), 2015 (241919 /168492) og 2016 (201552/151429).

Fiske

Fiske er klart den største aktiviteten for reiselivet i Femund Engerdal, og også den største inntektskilden fjellstyret har. Fjellstyret har utvilsomt en viktig rolle og et stort ansvar dersom Femund Engerdal skal beholde og utvikle sitt omdømme som et fiskeeldorado.

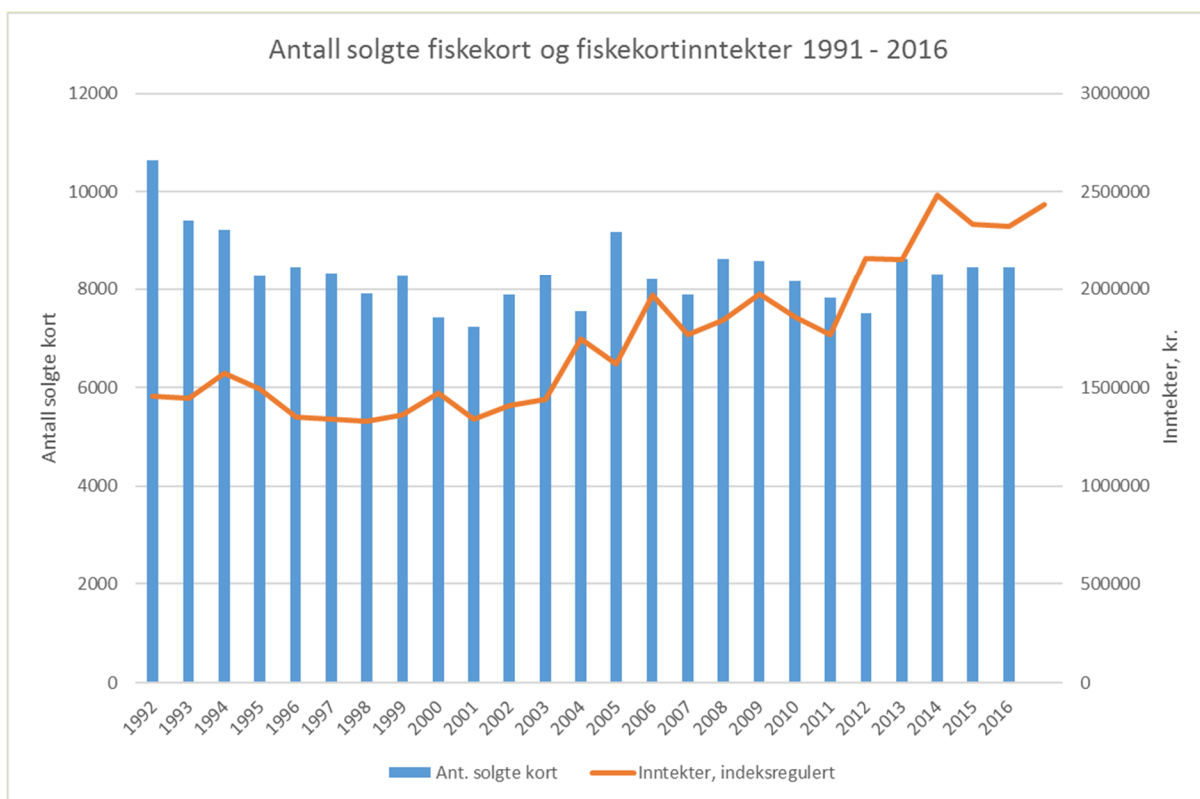
Ordningen med et felles fiskekort for hele Engerdal kommune med unntak av Isteren, Ormutusjøen, Svalsjøen, Sylens private område, Hundsjøen og Store Hyllsjøen, har blitt videreført også i 2016. Nåværende avtaler med de private grunneierne sør i kommunen gjelder fram til og med 2019.

Fjellstyret har ca 25 utsalgssteder for fiskekort. Kortselgerne fikk i 2016 en provisjon på 12 % av total omsetning. I tillegg til kontantsalg hos butikker, bensinstasjoner, overnattingsbedrifter og privatpersoner selges fiskekort via nettportalene Inatur og Fishspot med en provisjon på 10 %. Kortene selges også gjennom en SMS-løsning. Tilgjengeligheten for fiskekortet må derfor sies å være bra.

Siste år var fiskekortsalget på 8462 kort (8461 solgte kort i 2015). Figur 2 viser utviklingen i fiskekortsalget fra 1991 og fram til i dag. Antallet solgte kort var atskillig høyere på begynnelsen av 1990-tallet enn det er i dag. Antallet solgte kort har de siste 15 - 20 åra variert mellom rundt 7400 til 8600 kort, noe som kan betraktes som relativt stabilt. Legger en inntektene til grunn, ser en at disse har økt betydelig, spesielt etter år 2001, selv om kortsalget er relativt stabilt. Samlet fiskekortinntekt regnskapsført i 2016 var kr 2 434 437,- (kr 2 240 203,- i 2015). Siden antallet solgte kort er tilnærmet likt med 2015, skyldes økte inntekter at prisene pr. kort ble justert pr 1. januar 2016. Utviklingen i antall solgte fiskekort og fjellstyrets fiskekortinntekter (indeksregulert) framgår av figur 2.

Fiskekortprisene i 2016 var:

Utenbygdsboende:	Årskort kr 650,-, ukekort kr 360,-, 3-døgn kr 240,-, 1-døgn kr 120,-.
Familiekort utenbygds:	Årskort kr 1050,-, ukekort kr 600,-, 3 døgn kr 360,-, 1 døgn kr 190,-.
Innenbygdsboende:	Hele området: Årskort kr 330,-, ukekort kr 180,-, døgnkort kr 60,-.
	Kun privat del: Årskort kr 180,-, ukekort kr 120,-, døgnkort kr 60,-.

Figur 2: Utviklingen i antall solgte fiskekort og brutto inntekter fra disse på statsallmenningen i Engerdal 1991 – 2016. Inntektskurven viser utviklingen i årlige inntekter regnet i 2016-kroner (SSB's konsumprisindeks).

Fiskekultivering:

Det å legge til rette for at Femund Engerdal har et godt, velkjent og beryktet fisketilbud er av fjellstyrets viktigste arbeidsoppgaver. Fiskekultivering utgjør da også en stor del av "ute-seksjonens" gjøremål. I stikkordsform nevnes: Prøvefiske, uttynningsfiske, daglig drift av sentralfiskeanlegget på Snerta, stamfiske/rogntaking av ørret og røye. Utsetting av fisk til avsidesliggende vann rundt om på allmenningen, hvor den naturlige reproduksjonen av forskjellige årsaker er dårlig eller fraværende, skjer vinterstid med skuter og transportbeholdere med surstofftilførsel. I vann nær vei settes settefisk og yngel ut i sommerhalvåret når næringstilgangen i vatna er gode.

Høsten 2016 fikk vi røyerogn kun fra Femund. Vi har tidligere år fått rogn både fra Store Korssjøen og de siste årene også fra Femund. Rogna fra Femund har vist seg å ha god kvalitet, så i år kuttet vi ut Store Korssjøen da det er mye mer hensiktsmessig og rasjonelt å hente rogn lokalt. Vi fikk 3,8 liter fra Femund i år. I Elgælva, hvor fjellstyret har stamfiskefelle, ble det tatt 4,5 liter ørretrogn til eget bruk. Totalt ble det registrert 43 ørret i fiskefella i Elgælva, hvorav en del ørreter ble sluppet videre for naturlig gyting, mens resten av ørretene ble strøket for rogn/melke før de ble sluppet ut igjen. Snittvekt var på 2,13 kg for hunnfisk og 2,54 kg for hannfisk. Gjennomsnittslengde for hunnfisk var 59,85 cm og for hannfisk var gjennomsnittslengda 59,6 cm. Dette gir en K-faktor på 1,18 for hannfisk og 0,99 for hunnfisk. En K-faktor på 1,0 er en fisk i normalt god kondisjon. Grunnen til at hunnfisken ligger noe under er fordi de er veid etter stryking.

Vi utførte uttynningsfiske i to tjern i 2016, Slågåtjønna og Butjønna ved Femundshytten. I førstnevnte var røyebestanden av bedre kvalitet enn antatt, og fangstene på de finmaskede garnene tydet på en ganske normal bestandssammensetning, med fisk i alle størrelser opp til ca 700 g. Totalt ble det tatt opp 101 smårøyer på til sammen 5,51 kg. I Butjønna, hvor det ble tynnet i 2014, var det nå betydelig bedring å spore, da gjennomsnittsvekten hadde økt fra 38 g til 57 g ved bruk av like maskevidder.

Fra fjellstyrets fiskeanlegg er det solgt settefisk, yngel og rogn for kr 37 192 (59 641,- i 2015). Oversikt over utsettingene fra anlegget fordelt på områder vises her:

Fra fiskeanlegget på Snerta ble det i løpet av året satt ut røye og ørret slik:

Røye:

Tjern/sjøer i Femundsmarka	5900 stk røye
Bufjellet	800 ”
Tjern/sjøer Drevsjø – Elgå	5700 ”
Sømådalen - Bjønnbergan	900 ”
Elvdalen	950 ”
<u>Sum</u>	<u>14250 stk røye</u>

Ørret:

Femundsmarka	700 stk ørret
Elvdalen	225 ”
Tjern og sjøer Drevsjø - Elgå	800 ”
” ” Sømådalen	1500 ”
<u>Sum</u>	<u>3225 stk ørret</u>

Disse utsettingene fordeler seg på nærmere 90 forskjellige lokaliteter, og inkluderer både yngel og eldre fisk. Som det framgår av tabellen, er det satt ut noe mindre ørret enn tidligere år. Dette skyldes en periode med stor dødelighet på yngelstadiet på våren/forsommeren.

Vannkvalitet og miljøovervåking:

Fjellstyret har i mange år kalket forsurede fiskevann på allmenningen. Staten gjennom Fylkesmannen har stått for en del av kostnadene med dette. Omkring 40 tjern/sjøer er med i kalkingsprogrammet. Kalkingen, sammen med at den sure nedbøren har blitt mindre, førte til at fylkesmannen friskmeldte alle lokalitetene på forsommeren 2014. Dette betyr at kalkingen har opphørt f.o.m. 2015. Om vannkvaliteten vil holde seg like god i årene framover vil tiden vise. Overvåkingen av miljøkvaliteten i vannene følges fortsatt opp med vannprøver hver vår og høst. De resultatene vi har fått etter opphør av kalkingen, viser at det fortsatt er svært god vannkvalitet i de overvåkede vatna.

Jakt

Småviltjakt:

Etter et veldig dårlig år for ryer og skogsfugl i 2015, var forhåpningene med tanke på fugletilgangen nøktern i 2016. Takseringen i august viste da også fortsatt lave tettheter og produksjon, sjøl om det var en svak oppgang. Jaktmessig viktige arter som hare og ryer er i dag klassifisert som «nært truet» i den nasjonale Artsdatabankens s.k. rødliste. Dette betyr ikke at de er utrydningstruet, men at bestandene er så lave at det krever at forvaltere følger nøye med på bestandsutviklingen og tar hensyn i forhold til f.eks jaktuttak. På statsallmenningen i Engerdal har fjellstyret taksert ryer og skogsfugl siden 2007. Resultatene fra disse ser ut til å samsvare bra med den nasjonale trenden i forhold til tetthet av fugl. Produksjonen av kyllinger går opp og ned over tid, men særlig de siste par åra har kyllingproduksjonen vært såpass lav at en ikke kan forvente en rask bestandsøkning.

I 2016 vedtok fjellstyret å ikke åpne for jakt på ryer og kun ha en begrenset jakt på skogsfugl i oktober. Det ble åpnet for å selge inntil 120 ukeskort, hvorav 72 ble forbeholdt innenbygds. Kortene ble tildelt etter søknad og trekning i midten av september. Det ble satt en fangstbegrensning på maks 1 fugl pr dag og maks 2 på en uke. Det ble heller ikke tildelt jaktkort på ryer og skogsfugl til lokale overnattingsbedrifter i 2016.

Fjellstyret har etter fuglejakta mottatt 51 jaktrapporter (90 % tilbakemelding). For de som fikk tildelt ukeskort for skogsfugl i oktober viser statistikken at hver jeger i gjennomsnitt jaktet 3,78 dager. Totalt ble det jaktet 185 jegerdagsverk og felt 14 skogsfugl. Av de som har rapportert felt fugl er det ingen som har skutt mer enn 1 fugl i løpet av jaktkortperioden.

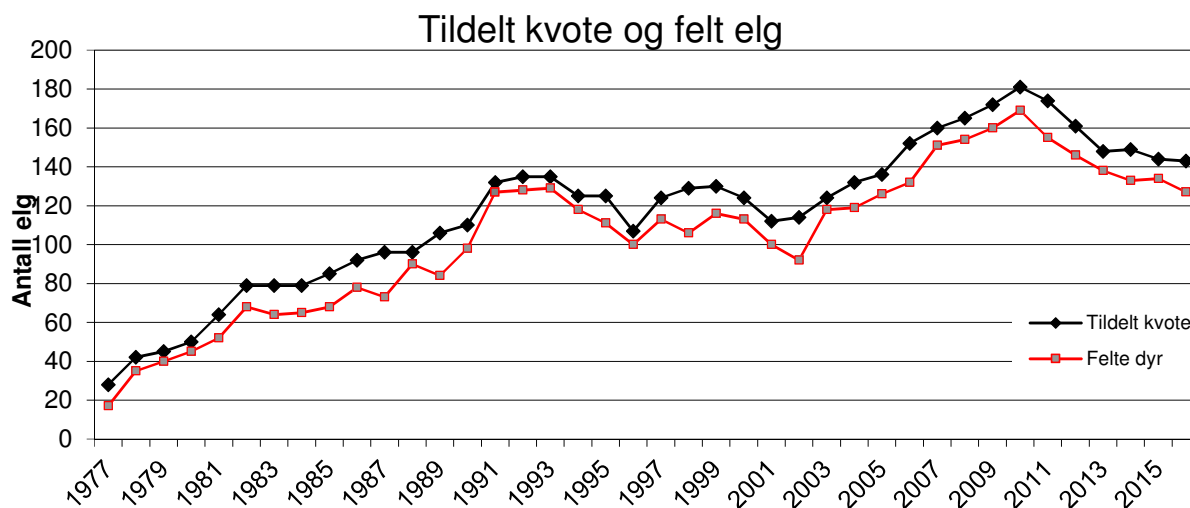
Jakt på hare ble derimot videreført ut februar med fritt kortsalg. Statsallmenningen i Engerdal er populær for harejegere da det er lett å få tilgang til jakta og at området ikke har revirhevdende ulv. Harebestanden i 2016 var jevnt over bra, men med en nedadgående trend sammenlignet med tidligere år. Ser en på inntektene fjellstyret har fra salg av småviltkort i 2016 er regnskapsført inntekt på kr 218 680,- (360 111,- i 2015).

Reinsjakt - Rendalsrein:

Fjellstyret har areal som rendalsreinen benytter og er en av ca 240 medlemmer i Rendal Renselskap. All reinsjakt administreres i sin helhet gjennom renselskapet. Fjellstyret får, dersom økonomien i renselskapet tillater det, utbetalt utbytte i forhold til størrelsen på arealet i likhet med øvrige rettighetshavere. Renselskapet har gjennom flere år hatt besøk av ulv på sine områder og jaktkvotene har blitt redusert bl.a. på grunn av dette. I 2016 ble det allikevel felt 253 dyr (216 dyr i 2015) av en kvote på 305. Det ble derfor utbetalt utbytte for 2016, og for Engerdal fjellstyre sin del var dette kr 96 400,-.

Elgjakt:

Høsten 2016 var tildelt elgkvote i ordinær jakt på 138 elger (139 i 2015) og i tillegg ble det felt 5 tilleggsdyr. Det ble felt 127 elger (134 felt i 2015), noe som gir en fellingsprosent på 88,8 % (93,1 % i 2015). Jaktinnsatsen blant jegerne var som vanlig god, men det ble dårligere med jakt i november siden snøen la seg tidlig. Figur 3 viser utviklingen i tildelt kvote og felt elg på statsallmenningen i Engerdal fra 1977 og fram til i dag. Prosentvis fordeling av felte dyr, biologisk alder i 2016: Voksen ku 18,1 %, voksen okse 21,3 %, ungdyr ku 11,8 %, ungdyr okse 12,6 %, kupalv 19,7 %, oksekalf 16,5 %. Totalt felte hanndyr 65 stk. = 51,2 %, felte hunndyr 62 stk. = 48,8 %. Det ble felt 4 okser, med 3 eller færre tagger, som var over 130 kg. Sør for Drevsjø ble det felt 1 eldre okse under 130 kg, øst/vest for Femund ble det felt ei ku under 130 kg. For jegerne og i forhold til avskyttningsmodell i bestandsplanen går disse eldre dyrene som fjordyr, men i fellingsstatistikken blir alle dyr ført etter korrekt biologisk alder. Det ble feilfelt 3 voksne kuer og ingen voksne okser, noe som var meget bra i forhold til tidligere år.

Figur 3: Utviklingen i tildelt kvote og felt elg på statsallmenningen i Engerdal fra 1977 – 2016.

Dataene for "Sett elg" har vist en bestandsreduksjon de siste årene, særlig på områdene nord for Drevsjø. Tallene for 2016 viser en økning i antall sett elg pr dag, spesielt i Sømådalen. Målsettingen er nå å stabilisere bestanden. Utviklingen er i tråd med gjeldende bestandsplan for perioden 2014-2017.

Tabell 4: Nøkkeltall fra sett-elg skjemaene, 2008- 2016, for statsallmenningen i Engerdal

Årstall	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sett elg pr. dagsverk	0,50	0,44	0,37	0,37	0,37	0,41	0,43	0,43	0,47
Forholdet ku pr. Okse	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,7	1,6	1,7	1,2
Sett kalv pr. kalvku	1,2	1,1	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,2	1,1
Antall dagsverk pr. felt elg	16,1	16,4	15,6	19,2	18,1	18,6	21,9	19,9	20,2

I 2016 var grunnavgiften for alle dyregrupper kr 2639,-, mens pris pr kg kjøtt for alle dyregrupper var kr 70,7,-. Kalv u/40 kg, ungdyr under 90 kg, voksne dyr under 110 kg var gratis. Antall kilo elgkjøtt 2016 var 15891 kg (16958 kg i 2015). Samlet inntekt fra storviltjakta 2016 (elg, rådyr og bever) ble kr 1 295 791,- (kr 1 359 926,- i 2015).

Det kan nevnes at fjellstyret viderefører ordningen med fire deponeringsplasser for slakteavfall fra elgjakta. Disse ble enkelt tilrettelagt ved at det ble gravd hull i gamle grustak henholdsvis ved Elgå, Sømådal, Drevsjø og Snerta. Tanken med plassene er at jaktlagene skal kunne kvitte seg med slakteavfall på en enkel og kontrollert måte, samtidig som at nedgraving i etterkant kan betraktes som et viltstelltiltak, da det reduserer mattilgangen til smårovviltet.

I området rundt Elgå forårsaker store mengder elg fra Røros/Aursunden/Brekken problemer vinterstid. Gjennom medlemskapet i Nord-Østerdal Røros elgregion (NØRER) arbeider fjellstyret for å løse problemene dette medfører. Hard avskyting i de områdene som har elg som trekker til Femunds østside, samt føring nord ved Feragen for å utsette og på sikt kanskje endre elgens trekk, er viktig i så måte. Det kom lite trekkelg til Elgåområdet før jaktidsrammen var omme. Det ble derfor ikke jaktet trekkelg i desember ved Elgå.

Rådyr:

Basert på observasjoner og tilbakemeldinger fra jegere har rådyrbestanden hatt en økning de siste årene. Den gode rådyrbestanden har nok sammenheng med privatpersoners foring vinterstid, flere relativt snille vintre og en lav gaupebestand de siste årene. Gaupebestanden er på vei opp igjen og det er observert enslige gauper og en familiegruppe siste året, økningen i gaupebestanden vil påvirke rådyrbestanden framover. Tidligere års ordning for bukkejakta ble videreført også i 2016, og alle som søker om bukkejakt jaktet på 13 bukker. Fellingene ble innrapportert fortløpende og jakta ble stoppet da kvota var fylt. I ordinær jakt ble det tildelt 65 kort. Jaktrapportene viser at det ble felt 12 rågeiter, 21 bukker, 13 killinger, samlet 46 rådyr (59 %). Priser 2016: Råbukk kr 400 for å jakte, ytterligere kr 400 ved felling,-, ordinær rådyrjakt kr 800,-, killing tilbakebetalt kr 400,- ved felling.

Tabell 3: Statistikk for avskyting rådyr på statsallmenningen i Engerdal 2007-2016

Årstall	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kvota	30	30	32	42	43	44	56	69	90	78
Felte dyr	18	15	22	14	16	18	29	40	47	46
Felling %	60	50	69	33	37	41	52	58	52	59

Bever:

Under beverjakta 2015/2016 ble det felt 5 bevere av en kvota på 15 (33,3 % felling), med en kjønnsfordeling på 3 hanner og 2 hunner. Kvotene ble redusert fra 25 til 15 dyr før jaktseasonen og fellingsprosenten gjenspeiler at det er en nedgang i beverbestanden. I en del områder er det mattilgangen som har medført en nedgang i bestanden, ved andre lett tilgjengelige beverlokaliteter er det jakttrykket som har redusert bestanden. Områder som vassdragene i Femundsmarka blir det ikke jaktet fordi det er vanskelig tilgjengelige områder. Det er utfordrende å ha god oversikt over bestandsstørrelsen til enhver tid, og enda vanskeligere å styre beskatningen som man ønsker. Hvis målet er å utnytte beveren best mulig som en interessant jaktmessig ressurs, bør man i større grad gå inn for å spare de produktive hunndyrene og beskatte ungdynene i stedet. Dette er imidlertid vanskelig i praksis, da en kun har størrelsen å sortere dyrene etter i den praktiske jaktsituasjonen. En driftsplan for viltstellområde III (statsallmenningen) er utarbeidet. For videre registrering av beverens utvikling er man avhengig av opplysninger fra bl.a. beverjegere, elgjaktlagene på allmenningen og øvrige turgåere.

Tabell 4: Statistikk for avskyting bever på statsallmenningen i Engerdal 2008-2016

Årstall	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Kvota	25	30	30	30	30	30	25	15
Felte dyr	18*	16	17	20	14	15	7	5
Felling %	72	54	57	67	47	50	28	33,3

Smårovvilt:

Det har tidligere i fagkretser blitt ansett som fånyttet å beskatte smårovvilt med tanke på å bedre forutsetningen for gode småviltbestander. Denne oppfatningen har endret seg noe, særlig hva beskatning av rødrev og mår angår. Vinteren 2014 var det nedgang i fellingstallene for reven, muligens som følge av hard beskatning de siste årene. Det var brukbart med smågnagere i kulturlandskapet våren 2014, men med mindre rev ble det ikke født så mange valper og det ble felt drastisk mindre rev i 2014 enn tidligere år. I løpet av vinteren 2015 kollapset smågnagerbestandene og det samme kan man si om rype- og skogsfuglproduksjon, og dette førte til harde oppvekstvilkår for smårovviltet. Allikevel ble det observert mange revekull denne forsommeren, men det ser ut til at det har vært høy dødelighet blant revevalpene sommeren 2015 og det ble felt 101 rever dette året. Sommeren 2016 var det lite revevalper å se, noe som antageligvis har sammenheng med en dårlig smågnagerbestand på våren og lav revestamme. Det ble felt 91 rev i 2016 og de revene som ble skutt før jul var i all hovedsak voksne som indikerer en lav produksjon sist sommer. Måren profiterer på en svak revstamme og det har vært en liten økning i fangsttallene på mår de siste årene, men de to siste årene er det fanget færre igjen og dette kan også henge sammen med lavere fangsttallsats eller en lav mårstamme.

Fjellstyret er fortsatt med i reveprosjektet "På spor etter rødreven" i regi av NJFF Hedmark (med siden 01.01.2010 og prosjektet avsluttes april 2017). Forskningsmiljøet ved Høgskolen i Hedmark, avdeling Evenstad søkte i 2015 og fikk penger til å forske mer på rødreven, og bestemte seg for å prøve merke flest mulig rever med radiohalsbånd i Engerdal. Lokalt er Vidar Trøen ansatt av prosjektet til å snekre revebåser og røkte dem samt merke rever. Til sammen ble 7 rever blitt utstyrt med GPS-halsbånd i 2015, men 3 av dem er felt under jakt og en døde av andre skader. Høsten 2016 har ikke noen rever gått i revebåsene og det ble derfor ikke merket noen rever sist høst.

I 2012 var det en del fjellrevobservasjoner i Femundsmarka og det fortsatte vinteren 2013 og litt utover sommeren. Vinteren 2014 var det noen udokumenterte fjellrevobservasjoner i Femundsmarka, men hverken i siste halvdel av 2014 eller 2015 og 2016 har det kommet inn meldinger om fjellrev. Generelt har fjellreven i Sør-Norge hatt en positiv bestandsutvikling de siste årene.

Tabell 5: Statistikk for felt/fanget smårovvilt på statsallmenningen i Engerdal 2008-2016

Andre viltarter	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Mink	28	44	38	6	27	12	10	11	12
Mår	24	12	16	18	32	17	21	13	9
Rev	132	125	115	166	140	123	78	101	91
Røyskatt	14	12	4	12	25	3	13	17	10
Kråkefugl	122	117	86	203	123	129	145	168	94

Store rovdyr:

Jerv: Jervebestanden har de senere år økt merkbart over hele kommunen, og det er nå vanlig med jerveobservasjoner over hele Engerdal. I 2016 ble det dokumentert tre jerveynglinger i kommunen. Det ble gjort forsøk på hiuttak i Femundsmarka av hensyn til de samiske reinbeiteinteressene i området, men forsøket mislyktes. I Sømådalen ble det også gjort forsøk på hiuttak og her ble to valper avlivet. Hele Engerdal er med i lisensjaktområdet for jerv, og det ble felt 2 jerver høsten 2016 i tillegg til hiuttaket i Sømådalen. En jerv ble felt på åte i Berget nord for Drevsjø og en ble felt i Åsen ved Hylleraasen i ståløs.

Gaupe: Det har vært en nedgang i gaupebestanden de foregående årene, men høsten 2014 var det mer gaupetraffikk, og det så ut til å være 2-3 enslige gauper som var innom jevnlig i 2014. I 2015 var det en merkbart økning i antall gaupeobservasjoner og det ble dokumentert ei gaupe med en unge. I tillegg var det flere enslige gauper som hadde tilhold eller var innom kommunen. Høsten 2016 ble det dokumentert ei gaupe med en unge ved Engerdalssetra og det meldes jevnlig om gaupespor. Det er mest gaupetraffikk i Elvdalen og brattliene sør i Engerdal, men det var også spor ved Lillebo høsten 2016. Bestandsmålet for antall ynglinger av gaupe i Hedmark ble ikke oppnådd og det ble derfor ikke lisensfelling på gaupe i Hedmark vinteren 2016.

Ulv: I 2014 var det en del ulvetraffikk innenfor reinbeitedistriktet og det ble skutt en ulv under skadefelling, som hadde tatt mange nyfødte reinskalver. Sør i kommunen ble to sauebesetninger hardt rammet av ulveskader og det ble gitt skadefelling uten at ulven ble observert under skadefellingsforsøket. I 2015 var det mindre ulvetraffikk som ble registrert innen kommunen og det var bare en sauebesetning på utmarksbeite i en kort periode. I 2016 har det

vært registrert 5 forskjellige ulver i kommunen ut i fra DNA-prøver, 3 hunner og 2 hanner. I tillegg er det flere synsobservasjoner av ulver, og en gråhund ble hardt skadet av to ulver sør i kommunen under elgjakta. Osdalsflokken, som bestod av 9 individ høsten 2016, har ytterkant av reviret sitt på vestsida av Elvdalen ned til Femundselva.

Bjørn: Våren 2016 ble det ved Vonsjøen sett binne med 3 unger som dro over på svensk side. Utpå sommeren og høsten var det mindre observasjoner og spor etter bjørn. Birøkterne som de siste årene har hatt problemer med bjørn som har tatt bikuber i Jyltingsmarka, unngikk skader i sommer også. Innsamling av DNA fra bjørn med påfølgende analyse viser at det minimum var 9 bjørner innom Engerdal i 2013, hvor 4 var binner og 5 hannbjørner. Resultatene for 2014 viste at det var minimum 8 hannbjørner og 1 binne som hadde vært innom Engerdal. I 2015 var det bare 2 hannbjørner som fikk DNA-treff, i tillegg var det en del sporobservasjoner hvor det ikke ble funnet DNA og en del prøver som ikke ga DNA-treff. For 2016 er det innlevert 16 DNA-prøver fra bjørn, men ingen av dem er analysert enda.

Øvrig dyreliv:

Om dyre- og fuglelivet forøvrig kan nevnes at de fleste større rovfuglarter er registrert i området, flere hekkende. Oter, som er rødlistet, observeres nå jevnlig i våre vassdrag og er en art som ser ut til å øke i antall. Våren 2015 ble det observert hjort på flere steder i Engerdal, men vi har fått inn færre meldinger om hjort i 2016. Observasjonene av hjort har økt de siste åra, men det kan se ut som den har problemer med å etablere seg med en fast stamme året rundt.

Annen inntektsgivende virksomhet

Mose:

Mose (kvitkrull) er en verdifull ressurs som tidligere sysselsatte mange plukkere rundt om på allmenningen. Interessen er imidlertid ikke lenger det den var. Fjellstyret har avtale med med 2 aktører som benytter statsallmenningen for plukking av mose, fremst i området rundt Elvbrua. Moseavgift til fjellstyret var i 2016 kr 5,- pr kartong/1/2 kasse, kr 2,50 pr ramme, og ga en inntekt på kr 32 140,- (39 772,- i 2015).

Bikubeleie:

Fjellstyret har utleieavtale med Hedmark Birøkterlag om vel 130 plasser for bikuber under ettersommerens lyngtrekk, en avtale sikret en inntekt på kr 42 240,- (kr 42 240,- i 2015). De innenbygdsboende birøktere som ønsker å utnytte de lokale naturressurser betaler i kraft av bruksretten for øvrig ikke terrengleie til fjellstyret.

Hundesport:

Jakthundprøver, brukshundprøver samt jakthundtrening i deler av allmenningen er populært. Prisen ved hundepøver/arrangementer er kr 60,- pr hund pr dag, mens kurs med en ukes varighet koster kr 250,- pr hund. Femund Jakt- & Fuglehundskole leier Sollerøya, Digerneset og Sømåkvolv av fjellstyret, Hedmark Oppland Fuglehundklubb leier Båren dressurområde. I tillegg ble det i 2015 inngått avtale med Fjellhvilts Hundehotell om leie av et areal på Ulvåflået øst for Granberget. Sølentua Camp & Hytter leier et større område ved Sølentua for brukshunder. Sistnevnte aktør har bygget opp et godt miljø rundt trening av brukshunder (schæfer og lignende). Fjellstyret selger ellers treningskort for fuglehunder, elghunder og hare-/rådyrhunder på store deler av allmenningen. Sum inntekt hundesport i 2016 var kr 73 020,- (47 905,- i 2015).

Festeinntekter:

Festeinntektene i 2016 var kr 612 731,- (591 275,- i 2015). Dette er en merkbar økning sammenlignet med 2014, og skyldes i stor grad at mange festekontrakter hadde 2015 som reguleringsår. Det var derfor et stort antall festeforhold som fikk indeksregulert sin avgift i 2015. Etter fjellovens bestemmelser skal halvparten av festeavgiften på fritidseiendommer på allmenningen tilfalle fjellkassa. Fjellstyrets inntrykk er at det etter noen stille år i hyttemarkedet, er det nå større etterspørsel igjen. Det er fortsatt god tilgang på ledige tomter på statsallmenningen i Engerdal.

Vegen Snerta – Elvbrua:

Fjellstyret har gjennom en leieavtale med Engerdal kommune driftsansvaret for den kommunale veggen mellom Snerta og Elvbrua. Vedlikeholdsutgifter og brøyteutgifter blir finansiert ved bompengavgift. Bompenginntektene var i 2016 på kr 72 729,- (kr 69 687,- i 2015). Drift av veien gikk derfor med et lite overskudd på kr 6067,-. Resultatet er i stor grad avhengig av hvordan vær- og føreforhold er, som i sin tur er avgjørende for vedlikeholdskostnadene. Veien ble stengt siste del av vinteren i 2016 på grunn av mye stevling.

Salg av tjenester:

Statens Naturoppsyn kjøpte i 2016 tjenester fra fjellstyret for kr 693 924,- (kr 519 580 i 2015 og kr 501 721,- i 2014), herunder skjøtsels- og oppsynstjenester kr 438 445,- (kr 260 162,- i 2015) og rovviltarbeid kr 255 479,- (kr 313 418,- i 2015). Timeprisen for SNOs tjenestekjøp er regulert gjennom en sentral avtale mellom SNO og Norges fjellstyresamband. Omfanget av tjenestekjøpet kan variere noe fra år til år, og omfanget de siste årene har vært noe økende. Det vesentlige av oppsynet og skjøtselsarbeidet er konsentrert til Femundsmarka nasjonalpark, men også noen ressurser brukes på de andre verneområdene på allmenningen. Statens Naturoppsyn kjøper rovviltkompetanse av fjellstyret gjennom en fast rovviltkontakt. Dette arbeidet dreier seg om sporregistreringer og bestandsundersøkelser angående store rovdyr, spesielt jerv, ulv og bjørn, samt skadedokumentasjon på husdyr i kommunen.

I 2016 solgte Fjellstyret tjenester til Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) for kr 143 911,- (kr 51 427,- i 2015). Tjenestesalget til NINA dreier seg om feltarbeid i forbindelse med et miljøovervåkingsprogram i Gutulia, og er avtalt videreført også i kommende år. I tillegg bisto fjellstyret NINA ved prøvefiske og miljøovervåking i Femund og Femundsmarka Nasjonalpark. Nasjonalparkstyret for Gutulia og Femundsmarka kjøpte i 2016 tjenester for kr 68 257,- (kr 41 992,- i 2015). Utover dette har Fjellstyret solgt tjenester til Norsk Institutt for vannforskning (NIVA), Os fjellstyre og private rettighetshavere i Engerdal.

Ikke inntektsbringende arbeid

Oppsyn:

Det er i løpet av virksomhetsåret 2016 brukt 924 (1029 timer i 2015) til rent oppsyn og totalt kontrollert 521 fiskere (587 i 2015), 33 småviltjegere (36 i 2015) og 331 storviltjegere (57 i 2015). Fjellopsynet har levert 2 rapporter for brudd mot gjeldende fiskebestemmelser (fisket uten fiskekort). En viktig funksjon med oppsynsvirksomheten er at en får informert et stort antall personer og dette har en preventiv virkning. Totalt har 810 personer snakket med våre fjellopsyn i felt i 2016. Det er gitt til sammen 44 (14 i 2015) advarsler bl.a. for følgende forhold: brudd på fiskereglene, motorferdsel i utmark samt gjenglemte jaktkort.

Heggeriset/Hylleråsen viltstellforening, viltstellområde II i Engerdal og Os fjellstyre kjøpte oppsynstjenester av Engerdal fjellstyre under småviltjakta som foregående år.

Kurs/samlinger/kompetanseutvikling:

Fjellstyreansatte har deltatt på fagsamling for SNO og Fjellopsynet, samt på det nasjonale hjorteviltseminaret. Som tidligere år deltok alle ansatte på samlingen for alle Fjellopsyn som i 2016 var på Steinkjer. En ansatt har gjennomført basiskurs i naturoppsyn og enkeltemne i naturbasert reiseliv ved Nord Universitet.

Renovasjon:

Fjellstyret hadde også i 2016 ansvaret for å tømme og frakte vekk søppel fra Røa i nord til Trysil grense sør for Husfloen i sør fra fjellstyrets mange søppelstativer som er plassert ut langs vassdragene ved populære raste- og leirplasser. Det er FIAS som tar hånd om all søppel som leveres. Fjellstyret tar utgiftene ved å reise rundt og tømme søppelstativene, samt å rydde på leirplassene. Fordi avstandene er store har man måtte finne ulike løsninger angående leveringen. I Elgå leier fjellstyret container, noe søppel leveres til mottaket på Drevsjømoen, og fra Elvdalen - Sølennområdet har man en avtale om levering til container som Sølensstua Camp & hytter leier. Ordningen kostet fjellstyret kr 37 065,- (kr 32 839,- i 2015), i tillegg til eget arbeid med å organisere opplegget. Fjellstyret har også mange utedoer plassert rundt om ved mange leirplasser for å unngå uønsket forurensing. Årlig må disse ettersees og tømmes. Noen doer begynner å bli preget av slitasje. Disse blir erstattet med nye når det ansees som nødvendig. Under sommeren ble det utført en del vedlikehold på doer rundt omkring på allmenningen.

Åpne buer:

Fjellstyret har ansvaret for vedlikehold og ved til 18 åpne buer. Mange av buene er fine turmål hvor en eksempelvis kan koke opp kaffe eller grille pølser. I 2016 er det utført mindre reparasjoner og vedlikehold ved flere av buene. Fjellstyret utfører også vedlikehold av Statskogs åpne buer. Fjellstyret har ansvaret for følgende åpne buer: Tangjotbua og Gråhøgdbua i Søre Elvdal. Århovdbua i Sømådalen, Volslåttbua vest for Risbakken, Rønningssodden, Bjøråskrokbua, Litkjølbua og Pikkrøvbua på Kvisleflået. Kvannjotbua sør for Kvilten, Sørsjøbua ved Sørsjøen, Steinbua i Varmsbekkroa, Martin Brennoddenbua i Jyltingsmarka, Litlsjøbua, Båthusjøbua og Djupsjømyrbua og Kjølvollen i Elgådalen samt Storbekkbua og Skavarodbua. Det er tidligere satt opp skilter som lettere viser hvor buene ligger.

Andre gjøremål:

Engerdal fjellstyre har lagt ut nye klopper på partier av stien til Kroketsjøen i 2016. Fjellstyret har også hatt tilsyn med den universelt utformede rasteplassen ved Glen. Dette er tiltak som styrer ferdselen og derigjennom minsker slitasjen på terrenget. Dessuten bidrar det til økt tilgjengelighet for besøkere. I tillegg har brygga og båtutsettingsplassen ved Tømmervika i Isteren blitt reparert, dette i samarbeid med fiskerettshaverne i Isteren

Sammen med Statskog og Femund JFF arrangerte fjellstyret fiskedag for barnehagen og 7. klasse i ungdomsskolen på Blokkodden. Bitevillig småmort og rensing av fisk skapte stort engasjement hos de minste. I juni var fjellstyret lokal tilrettelegger for fiskehelg for innvandrerungdom i regi av Norsk Antirasistisk senter (Wild X) ved Sørsjøen. Flere av ungdommene opplevde å få fine gjedder samt mestringsen ved det å overnatte ute. I samarbeid med Norges Fjellstyresamband var Engerdal Fjellstyre representert med stand på de Nordiske Jakt- og Fiskedager i Elverum i august.

Landbruk og beiting

Seter og beitebruk i allmenningen:

Den tradisjonelle seterbruken har gått sterkt tilbake de siste 40 - 50 år. Av de mange setrer på allmenningen er det ingen som lenger kan sies å ha tradisjonell drift. På noen få voller kan det forekomme beiting eller begrenset slått under sesongen. En del seterhus brukes i fritidssammenheng, mens andre er i forfall.

Beitebruk storfe:

Storfeholdet har vært relativt stabilt de senere år. Trenden er imidlertid negativ, idet antall bruk i aktiv drift heller avtar enn øker. En markert endring fra tidligere er at stadig flere storfebrukere har sine besetninger på inngjerdet kulturbeite. Bruken av utmarksbeite til storfe er etter hvert meget beskjeden. Sviktende lønnsomhet og kostbare krav til driftsbygninger m.v. skaper visse utfordringer for storfeholdet. Til tross for enkelte utfordringer, er det også noen som er villige å satse innen næringen, så også i Engerdal.

Beitebruk småfe:

Beitende småfe på statsallmenningen har blitt en sjeldenhet grunnet liten lønnsomhet i næringen og årlige rovdyrskader. Flere saueiere med beiterett på statsallmenningen flyttet i 2003 til Sålekinna i Tolga/Os for å unngå de største rovdyrskadene. Erfaringer fra Sålekinna har vært overveiende positive, men de siste årene har saueierne opplevd til dels omfattende tap på grunn av jerv. På få år har de fleste småfeholdere på statsallmenningen avviklet sitt dyrehold. Omfattende rovviltangrep på beitedyr er vesentlig årsak til dette.

Beitebruk rein:

I Svahken sijte er det 6 siidaandeler som til sammen har beiterett til 3.000 produksjonsdyr (vinterflokk etter slakting) i nord-østre delen av allmenningen. Øvre reintall pr. driftsenhet er satt til 500 rein i vårflokk. Helårsområdet går ned til Femundsenden – Drevsjø - Lillebo. Bjørn, gaupe, jerv, kongeørn og tidvis ulv finnes i beiteområdet, og skaper problemer for reindriften. Næringen har de siste årene meldt om høye tap av kalv fra kalvemerking fram til slakting. Dette skaper raskt problemer for reinstammen og næringen.

Fjellstyret har gitt økonomisk støtte til sperregjerdet for rein mellom Femundsenden og Lillebo (kr 249 000,- i sak 41.14), og dette gjerdet er tenkt å skulle være konfliktdempende ved at det hindrer rein i å komme inn på dyrket mark og boligområder. Gjerdet ble påbegynt i 2014 som et samarbeidsprosjekt mellom landbruks- og reindriftnæringen og merparten ble reist i 2015. I 2016 er gjerdet operativt. Sjøl om det vinterstid har beitet en del ren utenfor reinbeiteområdet, har det i 2016 vært betydelig færre rein å se på innmark i sommerhalvåret utenfor reinbeiteområdet.

Økonomi

Driftsregnskap for 2016 viser følgende hovedtall:

Sum driftsinntekter:	kr 6 858 366,-
Sum driftsutgifter:	kr <u>5 894 859,-</u>
Sum driftsresultat	kr 963 507,-
+ Finansinntekter	kr 50 988,-
<u>Driftsresultat før bidrag</u>	<u>kr 1 014 495,-</u>
Bidrag:	
Bidrag til næringsformål	kr 118 209,-
Bidrag til allmennyttige formål mm	kr 87 250,-
<u>Sum utbetalte bidrag</u>	<u>kr 205 459,-</u>
<u>Netto kapitaløkning</u>	<u>kr 809 036,-</u>

Driftsresultatet før finansinntekter viser et overskudd på 14 %. Når en legger til finansinntekter blir driftsresultatet før bidragsbevilgning på kr 1 014 495,-. Vurdert opp mot vedtatt driftsbudsjett for 2016, hvor det ble budsjettert med inntekter på kr 6 496 000,- (inkl. finansinntekter) og kostnader på kr 5 901 000,-, er selve driftsresultatet godt.

Fjellstyret utbetalte totalt kr 205 459,- i bidrag for 2016. Fjellkassa har dermed en netto kapitaløkning på kr 809 036,-. For nærmere detaljer angående økonomi, vises det til tallene i det etterfølgende regnskap.

Engerdal fjellstyre takker ansatte og samarbeidspartnere for god innsats i 2016.

Engerdal fjellstyre, 25. april 2017

Halvor Hansson (styreleder)

Reidar Åsgård (nestleder)

Ristin Mortensson

Monica Bye Spånberg

Lena Øien